Võ phi Hùng, cựu HS Petrus Ký, 67-74, tặng cho Quán Ven Đường

NĂM THỨ SÁU SỐ 347 — MỖI SỐ NĂM XU — 壬申年十一月十七日 — NGÀY THỨ TƯ 14 DÉCEMBRE 1932

GIÁ BÁN

	ĐÔNG-PHÁP	NGOẠI-QUỐC
Một năm	5$00	15$0
Sáu tháng	2.80	4.10
Ba tháng	1.50	2.50

Mua báo phải trả tiền trước. Thơ và mandat gởi cho M. TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN. — Ai tăng quảng-cáo việc riêng, tính thương-nghị trước.

TIẾNG-DÂN

敲 La Voix du Peuple 民

Chủ-nhiệm kiêm Chủ bút HUỲNH-THÚC-KHÁNG
Quản lý TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN

Mỗi tuần xuất bản hai kỳ thứ tư và thứ bảy

BÁO-QUÁN
Số 172, đường Đông-ba, Huế
Hộp thơ số 61
Giây thép nói số 83
Giây thép: TIENGDAN — Huế

Thờ vua, trước làm việc mà sau mới ăn.

(Khổng-tử)

HAI CHỮ THẬN TRỌNG

曰 慎

Thận trọng ! thận trọng ! cái tên nó tốt lắm sao ! vì nó tỏ ra thái độ hành vi của những kẻ anh hùng hào kiệt, thấy rộng lo xa, cẩm cẩn kẻ mực để làm nên công to nghiệp lớn, khác hẳn với phần đông bọn thiếu niên hấp tấp phù thảo khinh suất kia.

Phàm việc đời, dầu là việc nhỏ mà khinh thảo cũng đến hỏng việc, huống là công việc có quan hệ đến quốc gia mà bảo không thận trọng sao được ! thận trọng là phải lắm chớ.

Tuy vậy, thận trọng cũng tùy người, tùy thời và tùy việc, chớ không phải lúc nào, việc nào, hay là người nào cũng cứ chần chờ lấy lắt, hoặc là tai hèn sức kém, không thì thiết được việc gì mà mượn 2 chữ thận trọng để lót miệng đâu.

Hai chữ thận trọng, chúng ta thường được nghe luôn : Xưởng sọ có bộ máy hư, mời thợ máy tới sửa, nếu gặp tay thầy thuốc máy như ông Sephenson (1) thì buổi, mai xem xét, buổi chiều thấy máy đã chạy rầm rầm xu trục đâu vào đấy cả. Thế mà dụng tay khác không thạo nghề máy, khảo nát thí nghiệm hết ngày mà không biết sửa cách thế nào cho máy chạy, nhưng họ cũng phó rằng phải thận trọng !

Nhà có người đau, mời thầy thuốc đến, nếu nhỡ gặp tay Hoa-đà Biển-thước thì sau khi bắt mạch xem bệnh đã có bài thuốc chữa ngay. Rủi gặp nhà dùng y, không tường mạch lạc, không rõ bệnh tình, sợ công kiêng lạnh, muốn công mà không có thành phương, muốn bổ mà không có định kiến, thậm thà thậm thụt, đợi cho đến thầy luận ra thuốc thì có khi người bệnh đã thùng nguy, không còn bệnh cho thầy chữa nữa. Nhưng họ cũng rao lên rằng phải thận trọng !

Việc máy việc thuốc có thế, quốc gia chánh trị cũng vậy. Đức Khổng-tử nói : « Không lo gì không có ngôi, lo cái gì mà đứng trên các ngôi ấy » (不患無位. 患所以立) ; lại nói : « Lúc bình thường thì nói không ai biết mình, như có kẻ biết mình thì mình lấy cái gì mà ứng » (不患人之不己知. 患不知人也) ; Thuở nay những kẻ anh hùng hào kiệt có lòng lo nước thương đời, chính lo chỗ « đứng ngôi có ứng phó với sự biến ». Đối với cuộc đời, quốc gia nên hư thế nào, dân sinh lợi bệnh thế nào, gặp thời đắc dụng thì ra mở mặt đặt thế nào, ngẫm trước xem sau, trông người ngẫm mình, chánh toán chưa nắm trong lòng ; đến thì cờ đã vào tay, thì xắm giáp giò reo, phất thanh đập lấy, ai trông thấy cũng kính phục là thả đoạn phi thường, quang minh lỗi lạc, mà những sự hành vi chính là dự định trong lúc bình thời, nào có phải không thận trọng ?

Xin dẫn cái gương vĩ-nhân đồng-tây :

1 — Ông Lavoisier là một danh nhân nước Pháp hồi thế kỷ 18 ; ông tự bỉnh sinh tin sự tấn hóa mà nhiệt tâm nghiên cứu về các cuộc tấn hóa của muôn vật (Discours sur les progrès de l'esprit humain, cũng bàn về Chính-trị kinh-tế và xã-hội kinh-tế » (Economie politique et sociale) chủ trì cái chủ nghĩa trừ lệ áp chế của các qui phái mà bình vực cho dân nghèo. Lúc được lệnh Vua Lộ-y 16 triệu vào làm tướng, ông có viết cho nhà vua một bức thơ, trong có nói :

« Tôi thấy trước rằng tôi sẽ có độc trong khi chống lại các điều hà lạm đủ cách, và những người có lợi trong các điều hà lạm ấy ; tôi còn chống lại những cái thành kiến ngăn trở cho việc cải cách. Một phần đông ở triều và những người muốn xin ơn riêng sẽ sợ tôi và ghét tôi, vì tôi sẽ bày tỏ cho nhà Vua biết rằng nhà Vua không nên lấy của cải của quốc dân mà làm giàu riêng cho ai hết, dầu là người gần gũi của nhà Vua cũng vậy. Tôi sẽ hy sinh cho dân chúng ; nhưng cái dân chúng này người ta dễ lừa phỉnh lắm. Có lẽ vì các việc tôi sẽ làm để bênh vực cho dân chúng, mà tôi sẽ bị dân chúng oán thù, hoặc sẽ bị vu cáo làm cho đến nỗi nhà Vua phải mất lòng tin cậy cũng không biết chừng. Nhưng cái địa vị lý-tưởng ấy, trước tôi không mong đến dầu sau có mất, tôi vẫn không tiếc . . . »

Không khái thay bức thư ông Targot trong lúc mới nhận chức làm tướng ! Quả nhiên sau ra làm như lời hứa trước, cho đến mất ngôi, mà chủ nghĩa vẫn kiên trì trước sau như một.

2 — Ông Lâm-khẳng (Lincoln) Tổng-thống thứ nhì của nước Mỹ, thế vị cho Hoa-thịnh-đốn, là con nhà nghèo, làm thợ rừng, làm thủy thủ, đến 18 tuổi mới tự học, 30 tuổi làm hội viên, 50 tuổi được cử làm Tổng-thống. Ông là bình sinh chủ trương cái chủ nghĩa phóng nô. Khi lên làm Tổng-thống ông tuyên bố ngay cái lệnh phóng nô, làm cho phải nghịch ghen ghét gây ra trận giặc Nam-Bắc Mỹ đánh nhau trải 5 năm trời mà ông ta vẫn kiên trì cho đạt được mục đích, dầu có sự ấy đến hy sinh tánh mạng cũng không đổi cái sở tâm (lúc bấy giờ mỗi ngày ông nhận được thơ hăm dọa sát vô số, nhưng ông cười, không lấy làm điều, sau ông bị thích khách).

Xem chuyện ông Targot, Lincoln thì đủ thấy định-kiến và can-đảm của người anh hùng khác người là đường nào ! Nhưng đó là chuyện Âu Mỹ. Nay xin dẫn chuyện phương Đông mà phần đông người mình đều biết :

1 — Hàn-tín là một anh học trò nghèo đời Tây Hán lấy nghề câu cá làm sinh nhai, bỏ đi làm một chức nhỏ trong quân lính, bị tội gần xử trảm, nhờ người ta cứu. Sau Tiêu-hà tiến lên Vua Cao-tổ, Vua trọng dụng làm Tể-tướng. Chính lúc mới bước chân lên đàn nhận cái trọng ấn, thì ông ta tuyên bố cũng cuộc đánh thì hành sau nầy. Trong một bài đối đồng đàn ở thị xã Tần Vương thế nào, công việc dụng binh hành chánh thế nào, chỉ vạch rõ ràng, khu đêm một hai đến khi cầm đến tướng ấn thì đầu tiên truyền kích định Tam tộc, cho đến diệt Hạng-võ mới trên Cai-hạ mà dựng thành cơ nghiệp nhà Hán, nhứt nhứt y như lời đã tuyên bố trước. Hèn nào anh hùng khác thường là đường nào !

4. — Khổng-minh đời Thục Hán cũng trong cái Nam-dương đem sự ngâm thì, gần như không biết đến sự đến việc thiên hạ. Sau khi Vua Bị hai ba lần tới cầu, ông ta hứa ra giúp việc. Lúc chưa ra khỏi lều tranh đã nói rõ công việc mình làm sau nầy : Nếu là hòa Ngô đánh Ngụy, nếu là chiếm châu Kinh châu Ích. Trong lúc bấy giờ Vua Lưu-Bị không có một tấc đất chen chân mà ở trong cái lều cỏ đất Long-trung, cái cuộc « chân vạc chia ba » 鼎足三分 đã định trước như chỉ trên bàn tay vậy. Học thức và thành toán của ông Khổng-Minh, sửa sang là đường nào !

Trông mấy cái gương Đông Tây vĩ nhân kể trên, chúng ta thấy rằng đã là người anh hào có định kiến định thủ, thì trong lúc còn ẩn mình, không thấy cái gì là khác với người thường, mà đến ra làm việc đời thì sớm mai ra đời, buổi chiều đã trông thấy công việc rỡ đại, những điều dự định sắp đặt đâu vào đó, có cái gì là không thấy trong, mà nào có phải như kẻ chưa học cầm đàn đã vội đi cắt áo gấm mượn cái tiếng thận trọng để dối đời đâu ?

Ở xứ ta xã hội tục học, có nhiều người từ lúc bước chân vào quan trường cho đến ngày về hưu, trên 20 mấy năm trời, chúng ta chỉ nghe tiếng « thận trọng » mà không thấy làm ra việc gì. Thì là cái hư căn ; hà cớ học để đành ; không ngờ trong đám thân nhân vật ngày nay cũng có những người mượn tiếng « thận trọng » để lừa gạt !

Trên đời biết bao nhiêu sự mượn chữ « thận trọng » mà khiến cho người đời mắng thầm rằng nhát !

X. T. T.

(1) Stephenson là một người thợ máy Anh có tiếng đã sáng tạo ra máy xe lửa

Việc Thế-giới

TRUNG HOA

Chính phủ dời lại Nam-kinh

Tsingtao-hải, 30 novembre. — Chính phủ Trung-hoa phát biểu một tờ tuyên bố để dời thủ đô lại Nam-kinh, vì trong khi Trung Nhật xung đột tại Thượng-hải, thì Thủ đô phải tạm dời qua Lạc-dương. Tờ tuyên bố nầy nói rằng sở dĩ dời thủ đô trở lại Nam-kinh là vì ở đó sự giao thông tiện lợi hơn.

VẤN ĐỀ TRUNG-NHẬT

. . . . .trước hội Quốc liên

Genève 2 décem (R. D.). — Hội đồng 19 nước hiệp ngày 1er décembre để xét vấn đề Trung-Nhật. Trước khi hội đồng công khai, người ta đã quyết định đến ba thì mới nhóm. Đoạn Chủ tịch Hymans có đọc trước Lời đồng bức thơ của Nam-kinh-Huế đại biểu Tàu xin hội Quốc-liên giải quyết cho gấp.

Đại biểu Nhật Matsouka có bàn nghị với chủ tịch trong nửa giờ đồng hồ.

Phòng bí thơ có bố cáo lời tuyên ngôn của đại biểu Nhật dài 12 trương, bắt các điều cáo của Cố-duy-Quân giữa hội đồng ngày 21 novembre.

Genève, 5 décembre. — Sớm mai nay đại biểu Nhật có đến thăm Mac-Donald và Norman Davis. Câu chuyện của ba người nầy toàn nói về cách giải quyết vấn đề Trung Nhật. Chiều nay đại biểu Nhật sẽ gặp Paul Boncour.

Thượng-hải, 6 décembre. — Trong lúc họp ngày 4 décembre, ủy ban ngoại giao của Chính phủ Nam-kinh đã tuyên bố rõ sẽ thuận theo các điều quyết nghị của hội Quốc liên về vấn đề Trung Nhật, nếu điều quyết nghị ấy là do một chánh sách giải hòa Trung hoa thuận trực tiếp thương thuyết với Nhật nếu điều ước Convenant, điều ước Ba-lê, và hiệp ước 9 nước được giữ nguyên và nếu các cường quốc có can thiệp nhứt là Nga và Mỹ được có người thay mặt.

PHÁP

Bọn vát đồ bãi công

Le Hâvre, 3 décembre — Vì có dự định đến 5 décembre thì giảm tiền công nhựt của bọn vát đồ ở bến tàu, nên bọn nầy đã đình công

(Xem qua trang 4 cột 4)

CHUYỆN ĐỜI

Thánh Cam-địa với y-phục và ái-tình

Âu đã sống chớ không phải sống để ăn. Đó là nói về vấn đề « ăn ». Còn nói về vấn đề « mặc », vấn đề « thường », có khi nó cũng phải như vậy mới đúng lẽ. Tôi xin trích ít lời của thánh Cam địa về hai vấn đề sau nầy :

Áo quần của người Âu thường làm hại cho sức khỏe, người Âu trọng cái « mốt » mà không thiết tới sự ép buộc của vệ sinh. Người ta đã quên hẳn lý do của quần áo mà lấy nó làm cái dấu hiệu để phân biệt tôn giáo, xứ sở, chủng tộc và chức nghiệp. Thật ra thì người buổi xưa biếng nhác, rồi một ngày nọ, họ không thể chống lại với sự lạnh. Từ ngày đó mới có áo quần. Nhưng Tạo vật đã ban cho ta một cơ quan hộ vệ rất tuyệt diệu, là lớp da của ta. Nếu chúng ta không bị thói quen làm cho mờ mắt, thì thân thể ta không khi nào đẹp và mạnh khỏe bằng lúc ở lỏa lồ.

Bận áo quần còn chưa đủ, người ta lại còn mang đồ trang sức nữa, thật là điên !

Thánh Cam địa lại cũng bác sự mang giày. Thánh chỉ chịu mang dép (sandale) mà thôi, và còn nói chỉ mang dép khi đi trên gai, hoặc chỗ đất quá lạnh, hay quá nóng, bằng không, cứ để chơn trần là tốt.

Đối với thân. Cam địa, cái chìa khóa sức khỏe là sự trinh tiết. Mỗi khi làm việc dâm dục tức là dâm bớt căn lực của mình. Chỉ có những người ở trinh là mạnh. Chúng ta thường vì một sự vui sướng một thì mà phí cả cái kho sinh lực chất chứa trong người. Chính các cái thú vui của tình dục đã làm cho chúng mau già.

Có người bẻ, nói nếu đàn ông và đàn bà cứ ở trinh hết thì nhân loại phải đến ngày mạt nhựt.

Đối với người nói như vậy thánh Cam địa trả lời : « Chúng ta nào có phải là thần thánh gì mà phải nhọc lòng lo cho tương lai của nhân loại ? Đấng đã dựng ra thế gian chắc sẽ có cách bảo tồn cho nhân loại ; bổn phận của mỗi người chúng ta là lo phần chúng ta, chớ không phải đi dòm coi thử người khác có tuân theo cái luật trinh tuyết (Brahmacharya) không ».

Thánh Cam địa không phải muốn giảy sự trinh tiết hoàn toàn, sự trinh tiết thánh giảy là tương đối. Mỗi người đều có trữ một ít sinh lực, thì phải biết tiện tặng, mà đừng xài cái năng lực ấy quá độ.

Nếu sức mạnh của người đàn ông và đàn bà không được tốt, thì đừng nên giao cấu. Người nào có những con cái yếu đuối tật bệnh, thì phải cho rằng sự ấy là một điều phạt của Chúa Trời.

Bổn phận của người chồng và người vợ, trong khi người vợ đã phối thai, là phải ở riêng nhau cho đến khi nào đứa con đẻ ra đã lớn và mọc vài răng người có vợ chồng cũng không được phạm đến luật trinh tiết, chỉ khi nào muốn sinh thêm nhân loại mà thôi.

Cái nghĩa dục thảo là tốt nhất. Vậy nên lấy vợ lấy chồng thì không nên trước 25 hoặc 30 tuổi. Những người nhỏ tuổi quá không đủ sức mà xét đoán cho tốt đẹp, không thể đương nổi trách nhiệm và nhọc sự khó nhọc của một gia đình.

Thánh thị rằng trước khi thành lấy vợ rồi sớm, và khi thành có vợ thì thành công nơi một người con gái

Chân tướng của HỘI NGHỊ SÚC QUÂN

Sau trận Âu-châu đại chiến, các nước trên thế giới thấy rõ cái thảm họa « người chết của hao » trong cuộc chiến tranh, nên cùng nhau trù cách duy trì cuộc hòa bình ; vì vậy mà hội Quốc liên mới ra đời. Lâu nay vấn đề ngoại giao trên sân khấu quốc tế, gần như không có sự gì quan hệ hơn Hội nghị súc quân (vấn đề Trung-Nhật cũng nằm trong phạm vi ấy !), mà cũng không có sự gì đáng buồn cười hơn hội nghị súc quân. Vì chỉ thấy chữa hoài mà không thấy đẻ ra đứa con nào.

Một tờ báo Tàu có bài bàn đến lịch sử và sự khốn nạn của nó dưới nầy :

Trước nói tình hình các nước vào hội, tuy đồng nằm chung một giường mà ai có chim bao của nấy : nước Nhật là nước hải quân, đối với hạm đội Thái-bình-dương của Mỹ có vẻ xung đột nên phản đối kiến nghị của Tổng thống Hoover ; nước Nga đương chú toàn lực dặng phát triển công nghệ kinh tế bề trong, thì đối với liệt cường lại đứng thái độ thỏa hợp cho giảm bớt cái sức áp bức bề ngoài, nên một lần tham gia vào Hội súc quân thì chủ trương đồng dặng, giảm súc làm nguyên tắc... ngoài ra bác nào cũng có miếng mồm riêng của nấy cả.

Trên là tự a phương diện lợi hại của các nước mà nói. Đến nếu xét quân sự dự toán thì nước nào mỗi năm số ấy cũng chiếm trên nữa phần trong toàn bộ dự toán. Xem số mục dưới nầy (số nầy không làm bằng cứ mà trắc lượng quân lực, vì vật liệu và trình độ sinh hoạt mỗi nước mỗi khác, song cũng thấy sự quan trọng) :

Mỹ	17.500.000.000
Nga	14.400.000.000
Pháp	11.600.000.000
Anh	18.100.000.000
Ý	6.200.000.000
Nhật	5.900.000.000

Xem số dự toán trên, thì thấy tài chánh của các nước dùng về phương diện quân sự là thế nào, mà ngầm ngầm chứng cho cái lẽ « không sao súc quân được ». Vậy mà lần đại hội nầy có cái kết quả tương đương là vì lẽ gì ? Chính vì mấy nguyên nhân nầy :

1) Do sự hiệp định của 2 nước Anh-Pháp lượng giải nhau. Anh Pháp đã tin nhau, và xác định gắng sức súc quân để duy trì địa vị quốc liên. Mỹ với Anh đã có cái lịch sử đồng điệu ngày trước, nên Hoover kiến nghị cũng chiết trung theo như Anh Pháp đã chủ trương. Anh Pháp ý hướng thế nào thì Nhật bản cũng dựa theo. Nga, Đức, Ý hiệp ý nhau đã lâu, mà Đức Ý lỏ thái độ thân thiện với Anh nên bỏ ngay cái quyền dân phiếu.

2 Lời kiến nghị của Hoover, các nước không chịu thể nạp, nên nước Pháp mới xin đại biểu Tiệp-khắc đề nghị cách schiết trung giảm súc trong có mấy điều như cấm tàn bay ném bom mà khoách trương quốc tế, dân dụng hàng không ; lục quân thì hạn chế dùng súng lớn và xe thiết giáp, cấm dùng thuốc độc hại học, và số dự toán quân bị nước nào cũng hạn chế đã dùng về việc quốc phòng. Các yếu điểm của đại biểu Tiệp-khắc đề nghị trên, toàn theo như tinh thần của đề án nước Pháp, nghĩa là theo điều thứ 8 ; thiệt hành cuộc công an mà súc giảm quân bị. Không có ý gì là hơn lẽ cấm chỉ và hạn chế những quân khí có tánh chất sử dụng về sự công chiến.

Song le, thực tế không ăn thua gì, vì miệng súng lớn nhỏ, và tàu bay dùng đồ nhiều ít, đều do người làm, nên các tờ báo Anh thường nói : Trước năm 1914 quốc tế đã cấm dùng độc khí, mà trận đại chiến mới mở đầu thì họ dùng ngay ! Đại biểu Pháp cũng nói : Đã là quân khí, lấy giới hạn gì mà phân biệt cái nầy là đồ phòng thủ, cái kia là đồ công phạt ? Đại biểu Ý lại phát biểu một câu rất có thú : Nước Ý vẫn cần súc quân, lại là nước ký tên trong điều ước súc quân. Song xin nói thiệt : nếu không có cách giảm súc chân chính thì chúng ta cứ tự do hành động, không để cho nhân dân vì cái danh hiệu tốt đẹp kia cám dỗ mà quên cả cái trách nhiệm quốc phòng nữa ! Ngoài ra, thái độ Đức và Nga thì không nói ai cũng cũng rõ.

Nói tóm lại, Hội nghị súc quân lần nầy các nước nhân mối lợi hại xung đột, không có thể bỏ hẳn chánh sách căn bản quốc gia mà thực hành ; Quốc tế cũng không có quyền lực mà cưỡng chế buộc phải thực hành, nên vấn đề súc quân chỉ là dân mộng tưởng mà thôi. Bởi vậy, nên chính ở ba lần hội nghị, ở Luân đôn có truyền ra một tin làm vẫn nói nước Ý-đại-lợi đương lôi một chiếc tàu quân hạm, Ba-lan đương đóc sáng cho Tô-nga... đó là trong lúc Hội súc quân gần dây. Đến như quốc gia bản thân, cũng sự quan hệ với nước ngoài cho làm đều khẩn cấp không lưu chữ tổng hỗ nào của vấn đề súc quân và suy đồng cũng mà nâng lực hiện được. Súc quân cũng như những tiếng vang rỗng, vang lừng và vô cùng trên cửa khẩu ngoại giao đây !

Hèng hèng tác cổ đồng ! Xét ra lời nhạo cổ đó ! đã không vì lợi hại quốc cơ lưu luyến ! Ai mua đi giữ người cổ bán, cổ lấy lợi !

Khách quan

ANNAM LỊCH SỰ HÃY NÊN HÚT THUỐC LÁ JOB

LUẬN - ĐÀN

Việc học ở các trường nhà-quê

Việc giảng học ở thôn quê, nay đã thành một vấn đề cần thiết mà nhiều người bàn đến. Vậy lược đăng một ít để rộng đường dư luận.

* * *

Bài kỳ thuật « Một giờ bàn chuyện Đức Bảo-Đại » của ông Nghị-trưởng Nguyễn-Trác, đăng báo T. D. số 529 ngày 12-10-32, phần đông giáo sư lấy làm bất-mãn, nên một người giáo sư đã có bài trả lời đăng T. D. số 541 ra ngày 19-11-32.

Tôi không có ý chỉ trích ông Nghị trưởng, mà cũng chẳng làm trạng sư biện hộ cho các giáo sư thanh niên. Tôi chỉ xin bàn góp một đôi lời về cái vấn đề quan hệ mà người ta đương tranh luận.

Tại sao mà việc học ở các trường nhà quê không phát đạt? Ông Nghị-trưởng thì đổ cho là tại « bọn giáo sư tân học tự cách kém, học thức ít, nên không được nhân dân tin cậy ». Điều ấy hoặc cũng có, nhưng không phải tất cả giáo sư tân học đều kém như thế; vì trong đám đó cũng có những thầy giáo, tuy tuổi ít, mà cư chỉ đứng đắn, làm việc chuyên cần kia.

Còn bài ông giáo sư trả lời bài kỳ thuật của ông Nghị trưởng, có hỏi bộ về phe mình nhiều, song lựu trung cũng có chỗ đúng, như là « bọn tuổi học trò » cũng « không cưỡng bách giáo dục » v. v... Ông lại cho là tại « cái não người mình thích học chữ Hán ». Nhưng ông không nghĩ cái thích đó là lại hoàn cảnh nếu chữ Hán mà hoàn toàn vô dụng, thì ai thừa hơi mà học ra làm gì?

Chắc ông cũng thừa biết rằng hiện nay trong hương thôn chữ Hán cần thiết lắm: nào trát sức cản cáo quan địa phương; nào đơn khai cản phương tổng lý; nào gia phả, văn chế, nào văn tế, chúc thư, cho đến tấm bằng yết thị bên đường, cùng các thứ giấy khác, phần nhiều còn nhan nhản làm bằng chữ Hán! Thế mà trong trường, một tuần dạy được mấy chữ Hán?

Tôi bỏ thế, chắc có người tưởng rằng: « Anh này muốn bảo tồn Hán học chăng? »

Không đâu! tôi vẫn biết chữ quốc ngữ hợp thời lắm, nhưng tôi chỉ tiếc cho nó ra đời chưa được bao lâu, nhất là ở thôn quê.

Tôi viết đến đây, mà sực nhớ câu chuyện vừa rồi: « Ông X. mới mua được bộ sách ruộng. Ông vốn không biết chữ. Xách vào tự về bắt cậu con ông học và giảng cho ông nghe. Cậu này đã đậu Sơ học yếu lược, nhưng khi mở vào tự ra thì thấy toàn chữ Hán, cậu chẳng hiểu gì cả. Ông X. liền gật mà mắng rằng: « Thế mà cũng cặp sách đi học nhà trường đến bảy tám năm! »

Đó là chuyện nhỏ nhen mà ta nên chú ý. Nghĩ cũng phiền thật: ở trường dạy quốc-ngữ, mà ra đời dùng chữ Hán! Cái tình cảnh trái ngược đó đã làm cho người nhà quê sinh lòng chán nản, mà không muốn cho con em đi học. Họ đành chịu tốn, rước một thầy đồ, cho con em học ít nhiều chữ Hán để xem văn khế, gia phả, và để ngày sau mong được làm tổng lý, hương hào. Chỉ trừ ai giàu có, muốn cho con theo đuổi đến Trung học, Cao đẳng kia, thì mới sẵn lòng cho con học công trường; nhưng số ấy ở nhà quê lại càng rất ít.

Ấy, sự học ở nhà quê chênh mảng như vậy đó! Muốn tìm phương bổ cứu thì chỉ có một cách cưỡng bức giáo dục và nhà nước ra một cái lệnh: Bắt đầu từ ngày nào, tháng nào trong giấy má ở các công sở nha môn cho đến đơn trương khế khoán buộc phải dùng chữ quốc ngữ cả, nghĩa là từ ngày ra cái lệnh ấy về trước, chữ Hán còn có hiệu lực, từ ngày ấy về sau, thì một trật phải dùng quốc ngữ mới mau thông hành vậy.

Người đọc báo

Tuel, le 1er Octobre 1932

Monsieur Nguyễn-trung Thâm
Quảng-xá à ĐỒNG-HỚI

Kính ông, tôi đã dùng thuốc BẠCH-THỐN-TRUNG (sản xuất mới tinh-tế) của ông rất hiệu nghiệm, nó tẩy cả cái dãn con trùng ra một cách dễ dàng lắm. Tôi ở có thư cảm tạ ông gửi cách bảo đảm số (Mat) 471. Nay xin đính cái mandat poste ngân à ordre, Qua Nº 167 là 2p30 để mua thêm 4 hộp (1p20 làm cước phí). Tiếp được thư này nhờ ông cho gởi thuốc gấp.

NGUYỄN HỮU-ĐẮC
Villa Phuc Long Nº 65
Rue Đông-ba à Huế

Những thư như thế rất nhiều, bản hiệu xí lạng đăng hết. Ai dùng không lành xin viết thư cho biết đặng trả tiền lại. Bản hiệu lại nào mất tính mất người đại lý. Ai gửi thuốc xin gửi trước 0p30 bằng tí-nhơ poste.

NGUYỄN TRUNG-THÂM
Quảng-xá — Đồng-hới

CỐ-TINH BỔ THẬN HOÀN

Mắc bệnh gì thì phải uống Cố Tinh Bổ Thận? Bịnh như thế nào thì phải uống Cố Tinh Bổ Thận?

Bịnh như thế nào thì phải uống CỐ-TINH BỔ-THẬN? Phong tiêu, hay đau lưng, mỏi mệt, thường hay mệt, ít ngủ, đêm ngủ không yên giấc, hay chiêm bao thấy nhiều chuyện kỳ dị tỉnh ra sợ hãi. Bịnh hoang trong thời kỳ nếu thì mau dùng hết 2 ve CỐ TINH BỔ THẬN thì khỏi phải lo sau chứng bịnh khó sanh nẩy ra.

Mộng tinh — Di-tinh — Hoạt-tinh

Ai ba chứng rồi hãm nghèo, lưng, thọ bịnh nặng nhẹ mà phải sinh ra. Hãy rõ hại đến đường sinh dục. Nếu để phát ra ba chứng hãm nghèo nói trên đây, thì phải lấy làm gốt thuốc về lấy lượng ở lại mà dùng tiếp thì khỏi được chứng khỏi.

Bịnh nầy phần nhiều do bạn thanh niên thường nhiễm, vì hiếp chơi bời quá độ rượu chè thức đêm, tuổi tác lăng nhăng đường mà sinh ra, vì không tỷ dụ đó nên nhiều người mắc lắm. Ai mắc xin đến thọ hầu hiệu.

SINH-HUY
44, Rue Maréchal Foch — VINH

Thuốc nầy mỗi lọ giá 1p00 mua từ năm vé tính giá lọ nhỏ là 1p00, tiền cước phí được mua phải rõ. Mua muốn đề tên M. SINH-HUY, đính giấy hàng đề M. SINH-HUY VINH.

Chúng tôi được phép tòa

Y-CHÁNH TRUNG-KỲ

cho phát hành mấy thứ thuốc sau này:

Giải huyết độc P. D. Đ.
Thuốc sán trẻ con P. D. Đ.
Thuốc nóng lạnh trẻ con P. D. Đ.
Thuốc lập chí phát lãnh tán P. D. Đ.
Thuốc đau bụng trẻ con P. D. Đ.
Thuốc hóa đàm chỉ khái thánh dược hoàn P. D. Đ.

Nhà bào-chế:

PHẠM-DOÃN-ĐIỂM
TOURANE

KHO CHUYỆN...

Võ-văn-Mạnh ở Láng-tròn, tỉnh Bắc-liêu (Nam-kỳ) có mọc một cái đuôi dài độ 2 tấc tây, to bằng ngón chưn cái mà lâu nay anh ta dấu không cho ai biết. Vừa rồi hôm 27-11-32, ngày đi cưới vợ, muốn vừa lòng tình nhân, anh lấy dục xắng quách. Dè đâu xắn xong, máu tùa ra nhiều quá phải chết.

Ở vùng Tchenghai thuộc tỉnh Quảng đông Tàu) có một đứa bé 15 tuổi tên là Tchang ai tchuen bắt lấu cứ bắt trộm con nít ăn thịt luôn. Vừa rồi người ta đã bắt được nó đang xẻ một đứa bé ăn giữa ruộng.

Vừa rồi chiếc xe lửa ở miền Phan thiết, chạy gần ga Song dinh, đụng phải ba con voi: hai con chết tươi, còn 1 con bị thương thoát, nhưng ông tây kiểm lâm bắn chết.

Người còn quấy rối thì quốc dân Tàu còn chống, chớ họ không chịu để cho quân lính kia hoành hành ở Tàu. Hoa kiều ở ngoại quốc vẫn lo gởi tiền về giúp đạo quân thứ 19, lại mới rồi Hoa-kiều ở các thuộc Pháp mua được 10 chiếc máy bay, ở thuộc địa Anh 15 chiếc, ở Mỹ 10 chiếc gởi về giúp đạo quân 19 nữa.

Sở Mật-thám Hai-phong (Bắc-kỳ) mới bắt một người làm công cho hiệu SACHIC vì tình nghi có chân trong đảng Hội kín. Người này đã bị tống giam để xét hỏi.

Ông Tây F. ở Saigon tàng quá phải đâm ra trộm. Vừa rồi đã bị thộp họng.

* * *

Hôm 29-11-32 sở Mật-thám về làng Tuệ-xá huyện Kim thành, tỉnh Hải dương (Bắc kỳ) vây bắt Đồng p. Uông, và về huyện Tứ-kỳ bắt một người nữa, đều có chân trong hội kín.

Hai người bị giải lên Hanoi giam tại sở Mật thám.

Tối hôm 5-12-32 vừa rồi, ăn trộm vào hãng Charner (Saigon) lấy hết một mớ nữ trang giá đáng hai bạn bạc.

Khai-Trí Học-Đường

CHỦ-NHÂN:
M. NGUYỄN-NGỌC-NÔNG

Trường tư lớn nhất ở Đà-Thành (TOURANE)

Từ lớp tư trở lên đều có thầy giáo đậu Cao đẳng tiểu học dạy.

GIẢI-HUYẾT-ĐỘC
解血毒
范尤恬
藥房
P. D. Đ.

Trung-kỳ nhân-dân đại biểu viện

Kỳ Hội-đồng thường niên năm 1932

BIÊN BẢN

Ngày 5 Septembre 1932

(Buổi sáng)

(*Tiếp theo*)

Ông Laureat. — Qua sang năm thời ngân sách hàng tỉnh sẽ chịu tiền phí mua thuốc và mỗi tỉnh sẽ tự biết số thuốc cần dùng trong tỉnh là bao nhiêu.

Nếu các tỉnh có cần dùng thuốc thời cứ mua lại ở sở Bào chế ở Tourane, vì sở này tổng quát mua thuốc ở bên tây. Đó cũng là một cách tiết kiệm.

Ông Việc-trưởng. — Tôi xin Quan chánh phòng nhi trình với quan Khâm về khoản cấp thuốc cho dân nghèo không được đủ, và xin thông tư cho các sở y chánh các tỉnh biết mà cấp đủ cho dân nghèo đến xin.

Ông Laurent. — Việc này là sở y chính Trung-kỳ biết rõ.

Ông Nguyễn-thành-Hưng. — Tôi muốn mời quan Thẩ-hiến sở Y chánh Trung kỳ đến bàn về vấn đề ấy.

Ông Laureat. — Việc mời quan Thẩ-hiến Y chánh thì để trình Quan Khâm chớ tôi không có quyền ấy.

Ông Nguyễn-thành-Hưng — Sao lại có dự trù một số bạc 5.400$ để giúp cho hội Ích-thiện.

Ông Laurent. — Hội ấy hiện lập ở Thừa thiên là có ý để giúp đỡ những trẻ con tây lai vô thừa nhận.

Ông Phạm văn-Quảng. — Thế thì số tiền 5.400$ nói trên đó là do thành phố tỉnh Thừa-thiên chịu lấy mới phải.

Ông Laurent. — Hội ấy đến bảo dưỡng những con tây lai vô thừa nhận cả xứ Trung kỳ chớ không riêng chi một tỉnh Thừa thiên.

Ông Phạm văn Quảng — Sở canh nông có đã lâu, mà công việc của sở canh nông chưa thấy kết quả, ở các tỉnh phần nhiều là trồng lúa, mà giống lúa từ xưa đến nay vẫn bổ, ngân sách chi về sở canh nông mỗi năm một số tiền khá to, mà nhà nông không được hưởng một chút gì gọi là lợi ích.

Ông Laurent. — Những sở ấy làm việc thí nghiệm về tìm phương sách để chấn hưng việc trồng lúa.

Ông Phạm văn Quảng. — Tôi vẫn biết sở canh nông có làm các sở thí nghiệm, nhưng đã có kết quả gì chưa? Chính các nhà đồn điền tây cũng phàn nàn rằng sự thí nghiệm của sở canh nông không có hiệu quả gì.

Ông Laureat. — Tôi không nói quyết được vì việc canh nông không phải sở trường của tôi. Để có sở Đông pháp tác mề cục.

Ông Nguyễn thành Hưng. — Tôi nhớ rằng jeác Hội đồng đã có xin giảm sở canh nông Đông pháp.

(*Còn nữa*)

AMIS-RÉUNIS
Achat-Commission-Vente
HIỆP-HỮU

Mua bán và lãnh việc. Các thứ hàng hóa bổn quốc và ngoại quốc. Đủ các thứ đồ phụ tùng về máy móc. Hàng tốt giá rẻ chở chuyên mau và kỹ.

Phòng việc 41, Rue Colonel Grimaud, à Saigon

QUAN-HẢI TÙNG-THƯ

Hán-Việt từ-điển đã in đã bộ. Trong tháng Décembre còn bán theo giá đặc-biệt 5$50 (ở xa thêm 0$50 cước).

Thế-Giới-Sử ..... 1$20
(Còn chừng 100 quyển của, mua kẻo hết).

Đông-chu Liệt-quốc, mới ra quyển II, giá ..... 1$00

Quốc-văn cụ-thể (nghiên cứu về văn chương và văn pháp của Việt-văn, Hán-văn, và Hán Việt hợp dụng thể) Giá ..... 0$80

TRƯỜNG GIA-LONG
LỚP GIẢNG ĐI THI TÚ-TÀI
(Học-phí rẻ hơn phải)

Có nhà cho lưu học-sinh ăn ở 11$00 một tháng

Người đứng quản-lý vừa là chủ nhà lại là chủ dân-điếm nên các thực-phẩm được hơn ngoài.

Ăn uống toàn thức ngon lành và có ăn (*Ai muốn hỏi tin tức gì thêm, mời lại phố Julien Blanc số 25 -:- HANOI*)

SÁCH CẦN

Khoa thuốc trẻ-con và sách thuốc dân-bà « kinh-nghiệm » bằng chữ Quốc-Ngữ

Do các cụ làng Nguyên-xá-Nhân, Lương-hữu Bị và Lê-trác-Liên cùng soạn mấy năm nay.

Trẻ con như măng non mới mọc, da thịt còn mong manh, mỗi khi trở trời, trái gió, ăn các đồ ăn vào chưng mửa mỗi khi làm cho sinh ói, sinh ỉa ...

Đàn bà phần nhiều hay sầu hay nghĩ, lại phải gánh một trách nhiệm rất nặng là việc nuôi con, sinh con, những khi trái ý, thời thường rất dễ sinh ra đau-gắt, mỏi mệt trong các tật bệnh, bịnh trẻ-con mà bịnh đàn-bà thời ai mộc, ai nước.

KHOA THUỐC TRẺ CON *thì giả theo sự kinh-nghiệm sau nhiều năm, khi-cứu kỹ càng bộ sách mà soạn ra, có bàn về các bộ phận trong mình người, có sự-tượng cái nghĩa cái bịnh và những tiếng dùng riêng về ngoại làm thuốc, đặt mỗi bịnh trước nói những người con nít mắc bịnh nó cách châm, ý nghĩa cực kỳ rành rọt và rõ ràng.*

SÁCH THUỐC ĐÀN-BÀ *cũng vậy, tác giả theo sự kinh-nghiệm sau học của mình mà soạn ra, bàn bạc rất kỹ về bịnh đàn bà, thuốc đàn bà, lời phụ thêm các điều thường thức về cách vệ sinh, của đàn-bà. Hai cuốn sách này thật là cách quý thẳng những người làm thuốc cần đọc cho rộng kiến thức của mình, mà người không làm thuốc lại càng nên đọc, phòng khi nhà có người ốm, khỏi bị bọn « lang-y » làm hại. Sách đã Kinh-nghiệm mà in thật cẩn thận. Khoa Thuốc Trẻ-con hai cuốn trọn bộ, mỗi cuốn 0p50. Sách thuốc Đàn-Bà hai cuốn trọn bộ mỗi cuốn 0p60. Mua buôn (sỉ) mua lẻ thơ và mandat chỉ đề cho nhà xuất-bản như sau*

NHẬT-NAM THƯ-QUÁN DƯỢC-PHÒNG
26, Phố Hàng Bông Đệm Hanoi

VỀ CUỘC THI LỚN CỦA KHUYNH-DIỆP

Kể đến tối ngày 31-10-32, là hạn nạp bài dự thi cuối cùng, chúng tôi đã nhận được cả thảy 5343 phong bì. Chúng tôi vẫn không ngờ trước rằng cuộc thi lớn của Khuynh-Diệp mà được nhiều bà con chú ý một cách đặc-biệt như vậy.

Trong tháng mười một tây, chúng tôi mới làm xong sổ, và kể tự 1er/12/32 đã bắt đầu chấm. Cái số 5343 bài dự thi, mỗi bài có 4 đề, về mỗi đề có người làm hơn trương giấy, thời công việc chấm thi cũng tốn thì giờ nhiều lắm. Nhưng chúng tôi xin gắng để có thể tuyên bố kết quả cuộc thi sớm được chừng nào hay chừng nấy. Trước chúng tôi định lấy 200 phần-thưởng, nhưng số đó nay đổi với số người dự-thi thời ít quá, vậy lẽ chúng tôi phải đặt lối 500 đến 1.000 phần thưởng. Kết quả cuộc thi sẽ đăng trên Khuynh-Diệp-Báo số 1.

Muốn cho bà con khỏi mong đợi, chúng tôi xin nói qua về lời giải các đề-thi:

ĐỀ THỨ NHẤT. — Bài thơ đố của cô Giạ-Thảo đánh về trái Bóng (boule hay ballon).

ĐỀ THỨ HAI. — Bức họa đố của cô Mộng-Hoa, cái phải thuốc hễ mửa Khuynh-Diệp.

ĐỀ THỨ BA. — Họa lại bài thơ cô Giạ Thảo, sẽ lựa những bài hay.

ĐỀ THỨ TƯ. — Bốn câu kiều liên tiếp nhau tả cái cảnh trong bức họa của cô Mộng-Hoa, câu đầu là « Người về chiếc bóng năm canh », Nhưng có 4 câu nào khác cũng đúng, hoặc đúng hơn, thời cũng được lấy cả.

Hiệu KHUYNH-DIỆP
kính cáo

VIỄN-ĐỆ
11, Quai de la Susse, 11
HUẾ
Giây-nói: 87 — Giây-thép tắt: Viende Huế

Theo cuộc Đấu-Xảo Thuộc-Địa Paris, hiệu Khuynh-Diệp được thưởng một Huy-Chương bạc và một Huy-Chương đồng (Médaille d'argent et Médaille de Bronze à l'Exposition Coloniale Internationale de Paris).

SOUDE CAUSTIQUE

Soude caustique là một chất rất mạnh, nếu rơi nhằm ý phục thì nó cháy lắm đó. Những người sản thứ tại nguồn caustique chạm bên ra ngoài đất, nếu có làm bẩn mặt và mình ý phục như thế thì sao nhỉ. Muốn khỏi bị thứ dùng nước CHẤT-MÀU là thuốc chế đúng chính theo phương của nước caustique lắm vậy, nếu gặp ý phục không bẩn mặt lại ít sao

Sữa NESTLÉ hiệu CON CHIM

Sức khỏe của trẻ nhỏ

Hãy xin không mất tiền một quyển sách dạy cách nuôi trẻ bằng tiếng quốc ngữ của Bác-sĩ Vidal soạn ở hiệu sữa NESTLÉ, phố Paul-Bert, số 55 Haiphong.

PHÒNG-TÍCH ——> Nhiều người bị mà không hiểu !

VU-DINH-TAN
HAIPHONG

ĐẠI-LÝ CÁC TỈNH TRUNG-KỲ

HUẾ	VĨNH-THƯỢNG 49, phố Gia-long.
DALAT	BINH-VĂN-CHÂU Librairie.
FAIFOO	HOÀNG-BẢO-TỊNH 120, phố Pont Japonais.
NHA-TRANG	MỸ-HƯƠNG THU-QUÁN.
PHAN-THIET	MINH-GIANG 2, Rue Đồng-khánh.
QUANG-TRI	THUẬN-HOÀ THU-QUÁN phố Chợ.
QUANG-BINH	VĨNH-HƯNG-TƯỜNG bán thuốc hút ở Đồng-hới.
QUANG-NGAI	NGUYỄN-SOẠN-AN Commerçant, Thanh-trà, Mộ-đức et Cha-Binang Commerçant ở Sông-cầu.
THANH-HOA	PHÚC HƯNG-LONG 42, phố Tò hiến.
TOURANE	NGUYỄN-THỊ-NHÀ phố Đồ-hara-cũ.
VINH	VĨNH-HUY phố Gare.

MUỐN MAU KHỎI BỆNH XIN COI KỸ DƯỚI ĐÂY :

Mấy lời chân thành cần cáo : ĐẠI-BẢO ĐƯỜNG, 72 rue Médicaments à Hanoi

CHỚ NÊN NGẦN-NGẠI.

Nếu ta bị đau, không nên chỉ dùng một thứ thuốc nào nó chỉ làm cho dỡ mà thôi. Nếu uống thứ thuốc nào nó chữa khỏi hẳn cho mình. Và lại nếu ta mắc phải các bệnh mà nhiều người thường mắc như những bệnh : đau dạ-dày, nhức-đầu, đau bụng, đau nhằm nhói bên cạnh xườn, bệnh nhọc mệt, mỏi gân, thuốc PILULES PINK có thể chữa khỏi hẳn cho ta.

Thuốc PILULES PINK

chữa khỏi hẳn cho ta là vì những bệnh ấy sinh ra bởi thiếu máu và bộ thần kinh ta mỏi mệt, và, theo nhời chứng thực của mọi người đã kinh nghiệm, tại rằng thuốc ấy là một thứ thuốc bổ huyết và bổ cân não rất hay, một thứ thuốc bổ mà công-hiệu thật mạnh lắm.

Thuốc PILULES PINK

là một thứ thuốc rất thần hiệu để chữa bệnh thiếu máu, phiền muộn, nhọc mệt, bệnh tơi thì lớn-sỏ, bệnh trở về-già đau dạ-dày, nhức-đầu, kinh nguyệt bất điều.

Thuốc PILULES PINK bán tại khắp các hàng bào chế tây.

KHẮP CẢ ĐÔNG-PHÁP CÓ HƠN 150 NHÀ ĐẠI-LÝ BÁN
Hiệu thuốc tây nào cũng có bán, mỗi nơi đều có đại-lý.

Thuốc - Dán

Hiệu « CON-RẮN »

Trị các chứng bệnh người đau. Khởi tê mùa, trị mụn độc nhọt hay. Trị nhằm mà rất tài, vì thuốc rất giản và phòng độc. Trị gió, tức ngực, đứng bụng đau và, lật mật đắng, nhức đầu, mụn nhọt, nhức, mỏi, tim la, bệnh xanh, các chứng bệnh người đau, dùng dán thuốc này thì sẽ khen tặng vô cùng. Giá mỗi hộp 0$20.

Thuốc - Xổ

Hiệu « NHÀNH-MAI »

Bộ khởi hay, trị tài rôm ruột, mạch tỉ cảm trọng, tên, lái, ăn dám độc rất nhiều, xổ ẩm, uống dễ, ít đau bụng. (Giá 0$20).

HAI MÓN THUỐC NÀY CÓ BÁN :

Ở Trung-kỳ có bán mấy chỗ kể dưới đây :

Ở Phanthiet : Đặng-xuân-Ủy Cai de la laverie S. E. E. M.

Ở Luangprabang : Dương-quang-Xuyên, commerçant.

Ở Vientiane : Bùi-văn-Nhờ commerçant.

Ở Huế có bán nơi M. Đào-duy-Anh, Quan Bái, rue Gia-long.

HUẾ (Citadelle) :	Mỹ-tri-Phát maison Thuận Xương.
FAIFO :	Bazar Hoang-Lợi 122, Pont Japonais.
TOURANE :	Nguyễn-văn-Vinh commerçant associé.
PHANRANG :	Huỳnh-văn-Trân 16 Maréchal Joffre
QUANGNGAI :	Madame Phạm-Hòe commerçante
NHATRANG :	Mme Thân Mộng-Lương tour-quán
QUANGTRI :	Châu-ngọc-Ân chez Hòa Long hưng
PHANTHIET :	Lê-văn-Tường commerçant rue Gia-long
PHANTHIET :	Bazar Minh-Nguyệt, rue Gia-long près du pont
PHANTHIET :	Bazar Minh-Giang, 2 Rue Đồng-khánh
VINH :	Vĩnh-hưng-Tường, 17 Sarraut
QUINHON :	Phan-thanh-Khuyến
TAMKY :	Dương-Hoàn commerçant
HATINH :	Nguyễn-đức-Lợ rue Tịnh Trung

Mua sỉ hoa hồng 30%, cờ phí tôi chịu, đi nơi :

Nguyễn văn-Phố

Boîte Postale n° 63 — Saigon

Còn cần thêm nhiều đại-lý

SÁCH TẶNG

Bản báo có nhận được quyển NGỌN GIÓ RỪNG của ông Trần-thanh-Địch, 7 rue de la citadelle Huế, gởi tặng. Vậy có lời cảm ơn.

T. D.

TẾT ! ! TẾT ! !

Tết Tây, Tết Ta sắp đến mà kinh-tế khủng hoảng hãy còn, hàng tơ lụa lại vẫn mắc, nên nhân dịp cuối năm « TIỆM BOMBAY MỚI » tính sổ sách, bán đại hạ giá các thứ hàng các nước như Inde, dạ, tơ lụa, để hiến quý ông quý bà về vụ Tết sắp đến.

Hàng mới kiểu lạ mà giá thiệt rẻ chỉ có Tiệm Bon Marché 115 Rue Paul Bert giám chắc không đâu bằng.

Xin mời lại xem sẽ rõ, không mất. Dịp may hiếm có chớ bỏ qua.

MÀY LỜI THÂM TẠ

谢意深謝

Hằng ngày chúng tôi nhận được thư của các quí khách gửi khen thuốc VẠN BẢO hiệu Hải ngọc đường và khuyên chế cho nhiều, bán cho rộng, chúng tôi rất lấy làm cảm tạ. Xin nhắc lại : thuốc này chữa : 1) đau bụng ; 2) đầy, tích, trướng ; 3) nôn, mửa, oẹ ; 4) thổ và tả ; 5) tả dữ quá ; 6) kiết ly.

Hiệu nghiệm chắc nhiều ngài đã rõ. — Mỗi ve giá : 0$25.

Bán tại :

Thanh-hóa : M. Di-long, 71, Phố-lớn.
Đò-lèn : M. Tường-Hưng, commerçant
Bái-thượng : M. Tuất, bán phở.
Vinh : M. Vĩnh hưng Tường, 77 rue Sarraut.
Huế : M. Vĩnh-Tường, 49, phố Gia-long.
Phanri : M. Nguyễn Vệ à Chợ-Mới
Phanthiết : M. Minh-Giang, 2, Rue Đồng-khánh
Saigon : M. Nguyễn thị Kinh, 30, Aviateur Garros
Chợ lớn : M. Nguyễn văn Dương à Tân-lập, Cần-được
Cà-mau : M. Nghề văn Huỳnh, maison Tanky
Châu-đốc : M. Võ thị Sáu, commerçante à Tịnh-biên.
Thakhek (Laos) M. Trịnh duy Yên
Phontiou (id) M. Đặng xuân Úy, Cai de laverie S. E. E. M.

Mua buôn không phải chịu tiền cước. — 30 ve 4$80.

Nhận hàng theo cách lãnh hóa giao ngân (Contre remboursement).

Thư hoặc mandat gửi cho :

M. Nguyễn huy Cơ, Tú tài, village Hoàng-nghĩa, phủ Hoằng hóa, Thanh-hóa (Annam)

Ai đi Lào nên biết

Quí khách qua lại xứ Lào, xin ghé vào dùng nghỉ Hiệu **HOTEL ĐỒNG-LỢI** *mới mở nơi con đường chính thành phố Thakhek ; ăn uống, phòng ngủ, phòng tắm càng nhà đủ xe, sạch sẽ, mát mẻ giá cả phải chăng. Quí khách sẽ được vui lòng và Bản Hiệu rất lấy làm cảm tạ.*

Maison HỢP-THỊNH 合盛

Soierie & Mercerie

32 Rue des Cantonnais Phố Hàng Ngang

HANOI

Bản hiệu chuyên môn bán các thứ hàng tơ lụa Bắc-kỳ như : lĩnh áo, lĩnh quần đen, trắng trơn và hoa, the thâm hàng đen the các màu trơn và hoa Lụa thâm các màu, trắng bề khổ 0m37, 0m40, 0m70, 0m75, 0m80.

Lượt đen các hạng, vải mán, ché hạt thiệt ngon. Bán sỉ và bán lẻ giá rất hạ, vì bản hiệu buôn bán đã mấy chục năm nay, buôn được tại gốc những hàng kể trên. Các Quí khách ở xa xin viết thơ về lấy mẫu và giá hàng, bổn hiệu sẽ hồi âm lập tức.

Lại còn các thứ hàng tạp hóa như valise, cặp sách, giấy giếp, vi da, đồ đồng, đồ thêu, như mặt gối văn văn... bản hiệu có bán buôn rất nhiều xin các quí khách chiếu cố, bản hiệu rất hoan nghênh. Gửi hàng đi các nơi theo cách lãnh hóa giao ngân (Contre-Remboursement).

Buôn bán thật thà, hàng tốt giá rẻ các Quí khách mua thử sẽ biết.

Nay cẩn bạch

Mme NGUYỄN-THỊ-SÂU

HỢP-THỊNH

32 Rue des Cantonnais HANOI

Mua phiếu Quốc-trái

Tôi muốn mua những phiếu Quốc trái (bons Indochinois à lots) giá là 59$ một phiếu.

Ai muốn bán xin gửi nhà giây thép về bán cho Monsieur A. PAQUET, Jurisconsulte en droit civil commercial et fiscal à Hanoi số nhà 3 Boulevard Rollandes.

Khi nhận được phiếu gửi về bản sẽ gửi tiền trả ngay.

Dùng sữa

"LE GOSSE"

Già ăn trẻ lại.
Gái ăn dắt chồng.
Nạ giòng ăn thụ thai.
Trẻ ăn chóng lớn.

Sữa "LE GOSSE" rất bổ cho tất cả mọi người : có nhiều chất kem (Crème) rất tinh khiết.

NHÃN XANH
Vào kiết tinh khiết thiệt bổ

Bao thầu cho Nhà-nước năm 1932

Lycées, Collèges, Maternités, Ecoles, Institut de Puériculture etc.... à Saigon

Có bán trong các tiệm tạp-hóa ở Đông-Pháp.

HIỆU GIẤY XANH : *Giá mỗi hộp* ..... 0$32

Đại-lý :

ÉTABLISSEMENTS MORIN-FRÈRES

HUE - TOURANE - QUINHON

Hội Vạn-Quốc Tiết-kiệm

HỘI HIỆP BỔN NẶC-DANH PHÁP

Dưới quyền kiểm-soát của Chánh-phủ Đông-Pháp

Vốn 1.000.000 lượng (Thượng-Hải) và 8.000.000 phật-lăng đã đóng tất cả

Quản-lý cõi Đông-Pháp : SAIGON số 26, đường Chaigneau
Chi ngành ở tại HANOI số 19 đường Borgnis Desbordes

Muốn lập vốn
Muốn lập tư-bổn
Muốn để dành tiền cho con trẻ ăn học

Thì hãy mua vé của hội VẠN QUỐC TIẾT KIỆM

— Vé 1.000 đồng —
mỗi tháng góp 3 đồng
— Vé 500 đồng —
mỗi tháng góp 1 đồng
— Vé 250 đồng —
mỗi tháng góp 2 đồng

Mỗi tháng đều có cuộc xổ số, nếu số mình ra thì được Hội trả tiền lại nguyên cái vé, lại khỏi góp tiền nữa.

Còn nếu không trúng số, thì mãng hạn giao kèo, Hội sẽ trả đủ số bạc lại, và được chia 33, 33% tiền lời của Hội.

Chúng tôi sẽ gởi sách cắt nghĩa rõ các điều-lệ cho chư vị nào muốn rõ cách thức mua vé của Hội.

Đại-lý ở tại HUẾ : HOÀNG-TOẠI, 115 đường Gia-long

Dâu là GÓI PHÚC ?

THIẾT-HỌC TIỂU-THUYẾT

Tác-giả : C. Flammarion — Giang-Hạ dịch-thuật

58 74

Tối hôm ấy, hai người nhờ ống thiên-cảnh mà đưa nhau đi xem khắp bầu trời. Nhà thiên-cảnh học lấy làm vui mừng được bày ra trước mắt người yêu những cái kỳ-diệu một lần trên các vì tinh-tú. Rồi chàng nói chuyện về cái sức-tản của đám mây trôi hoài, về các hệ thống vần xoay chung quanh các mặt trời ấy, và các cơ thể tinh tuổ trên những thế giới kia.

Nàng Minh-tinh trước kia cũng nghĩ đến các sinh vật huyền bí. Nàng đọc sách của nhà Cư-sĩ mà biết rằng các cơ thể của nhân loại trên mặt đất là vì các đấu kiện sinh hoạt trên mặt đất mà phải có. Nàng lại biết rằng dầu tiên ở trên một đất sự sống do thần-khí mà khinh-khí, dưỡng-khí đem khí, hợp lại mà thành. Nhưng người ta có thể tưởng rằng ở trên các thế giới kia những cơ thể là do các chất khác kết thành, rất khác với cơ thể chúng ta. Nàng lại hỏi nhà Cư-sĩ về các thứ ngũ-quan rất kỳ lạ của các cơ thể không phải ở trên mặt đất. Ông ta bèn khởi sự nói những sự lạ ở trên thế-giới ta, như là có thứ kiến đến khi lặng nhau thì lại nhìn nhìn cánh ra cùng nhau lặng bằng trên không trung để gần nhau mà chung chất, còn ở thế giới khác có thứ cây cũng biết nói, nhận động mà tư tưởng, có cơ thể khác luôn hàng một thứ không thể chẳng được ; có phong cảnh chỉ ban đêm thì vàng ; có nếu ta mà qua ở các thế-giới ấy cũng phải đổi khác.

Trong lúc bấy giờ nghe có tiếng khua mà không rõ lắm. Chính cái máy bánh xe đồng hồ đặt ở dưới chưn cái ống kính thiên-văn. Cái ống nầy thì cũng vì như một cây kim lớn, dính với cái máy đồng hồ nọ mà phải quay ngược với hướng xoay của trái đất, vì giữ được Mộc-tinh ở trong vòng để cho người nhắm được. Người đứng nhắm đương chăm chỉ xem một ngôi sao thì có thể đi theo ngôi sao nầy luôn mà tưởng như không biết rằng dưới chưn mình trái đất vẫn xoay chuyển.

Cái tiếng kin cũng như cái tiếng nước chảy trong rừng để không làm hại cho sự gần tịnh, mà còn nâng cao cái sự gần tịnh nữa. Đã là sự im lặng nên nó chẳng khác chi trong một cái đền thánh. Người ở đây thì nghe như xa cả mọi sự. Nhiều khi quan sát cũng rất khó nhọc, nhiều khi phải đứng mỏi mà chờ một đều gì thường qua trong cõi trời, chờ để nhắm cho đúng giờ kẻo trễ ra lại hỏng, nhiều khi phải nhắm sau cái mặt lưỡi dăng ở đầu ống dòm, đo từng khoản hết sức nhỏ, mà thật ra các khoản ấy tiêu biểu cho các con số hết sức lớn. Một mình ở trước cõi vô tận, nhà thiên văn học trông thấy chung quanh mình xoay chuyển các bầu trời, các thế giới, và trong khi đem tư tưởng nghĩ đến cái mãnh lực vô hình duy trì trật tự trong vũ trụ, thì tưởng như nhà thiên văn cũng bị quay cuồng trong vòng xoay kia.... Đến khi cái hồ máy đồng hồ kia hết chạy, thì cái ống lặng lại hoàn như trước mà tưởng như đưa nhà thiên văn vào cõi rồi mà lận mà bỏ vào cái chốn hư không.

Nhà Cư-sĩ và nàng Minh-tinh tại đứng ngoài vườn lầu để ngắm trời mà xem Mộc-tinh ở giữa các con sao khác.

— Kìa ! cái ánh sáng gì vậy ?

— Em hãy xem mau !

Với cái sao bằng ! Em chưa hề nào được thấy.

— Chúng ta hãy trông cho kỹ, có khi

nhờ ta hãy làm thinh.

Mà thiệt, một cái sao bằng rất lớn chạy qua từ phía đông sang phía tây. Hai người có thể trông vị sao bằng nầy lớn lần cho đến to bằng một phần tư đường bán kính của mặt trăng, đốt tỏ sức lực mà qua sức trăng sáng, rồi mờ ra làm chói sáng cả một vùng.

Nàng Minh-tinh muốn hỏi mới đã tỏ lời khen ngợi, nhưng ông Cư-sĩ đã hai ngón tay trên môi nàng mà nói :

— Im ! Em hãy lắng nghe, đừng nói một tiếng.

Kẻ đã lắm nghe một tiếng rầm, rồi tiếng nổ đánh. Người ta cho trông thấy cái kính một chấm mầu trắng, đã tác ra thể nổ sao bằng đã nổ.

— Tâm mười mốt.

— Tâm mười mốt gì ?

— Tâm mười mốt giây. Trong lúc không kịp nhìn các thứ tiếng truyền ra chánh đã 2$30 thước, một giây. Thế là nổ sao bằng kia nổ đã chạy đến 28.760 thước, sao gần 29.000 thước.

(Kỳ sau sẽ tiếp)

NGẬM MỘT HƯỜN

VALDA

TRONG MIỆNG

Thì Khỏi đau đớn giọng. Khan cổ, Khỏi nóng lạnh, sổ mũi, và lại Không ho.

Có nghẹt mũi, ho nhiều, mà ngậm được thuốc ấy thì cũng hết liền.

Ấy là một thứ thuốc thần hiệu lắm ĐỂ MÀ TRỊ các chứng bịnh ho lao và tức ngực.

THUỐC HƯỜN VALDA

có bán cùng trong các tiệm thuốc

Có mua thì nhớ coi trên nắp hộp có hiện chữ

VALDA

MỚI THIỆT PHẢI

VIỆC TRONG NƯỚC

QUẢNG-NAM

Nhà trồng thuốc ngã lòng

Gần đây có nghị định thuế thuốc, ở Tam-kỳ có mấy xã xua nay chuyên nghề ấy đã tới kêu sở Thương-chánh, nhưng ông chủ nói ông không có quyền, cứ tuân lệnh nhà nước, và bảo có than van thì làm đơn kêu chỗ khác.

Hiện nhân dân đã làm đơn kêu, chưa rõ chánh phủ có định bãi cái lệnh ấy không. Rất tội nghiệp là nhiều chỗ đã trồng thuốc lên được 4, 5 lá mà sợ không nộp thuế nổi, cày tuốt đi cả!

Chánh phủ nên soi chỗ sinh kế khó khăn của dân.

T. người Tam-kỳ

Tin thêm về câu chuyện tiền hoa lợi không phát

Báo T. D. số 534 ra ngày 29-10-32 có đăng chuyện trên. Nay được tin rằng nhà nước trả đủ số bạc cọng là 39$05, nhưng số tiền ấy còn ở nơi quan địa phương, hào lý chưa lãnh, nên dân không rõ. Tưởng là hào lý tư tiêu, nên có làm đơn kêu và đăng lên báo. Hiện số tiền đó quan Phủ đã phát bửa 7-11-32, và làng cũng đã phát cho người có hoa lợi bị thiệt hại.

Hay chuyện

QUẢNG NGÃI

Tiếp câu chuyện «sao lại bảo hòa»

Chuyện này ở làng Sung-Tích, tổng Tịnh châu, huyện Sơn tịnh đã đăng T. D. 531 ra ngày 19-10-32, nói về sự lý trưởng Võ Nghiêm phú thư thuế lệ và ăn tiền nọ kia. Nay quan Phủ đã xét, thì lý Nghiêm khai rằng y làm lý trưởng đã 6 năm, đối dãi với 1000 dân và trong khoảng lộn xộn cái thì phải chi thôi, cái thì trát sức nầy nọ, không thể vừa lòng mỗi người được, vậy nên tháng 11 năm 1930 nhà y bị . . . đốt cháy. Về việc thu thuế năm 1932, có mời lý hào dự thảo, và nhóm định về bạc học phí. Vì học lý mấy năm thì lấy của làng, còn năm nay bị phạt 100$ và chi phí về việc linh tráng, làng không có bạc, phải đồng ư g thu thuế đinh mỗi người 0$10 và gia thập tam chi linh tam (13,3%) vào mỗi đã số học phí.

Nay dân kêu việc lý, quan Phủ đã sức trả số bạc làng lại cho dân. Còn chuyện lấy áo xe tanh của Trần Qui, và ăn 4 quan tiền thị Thông thì bên kia nói có, mà lý chối là không, biên lại thuế thì y khai có biên cho người nộp thuế cả.

Thế là câu chuyện kết liễu.

Tin-đích

Lời biện bạch của viên hương cả Kim thượng qui báo.

Tôi có đọc số báo 542 ra ngày 26-11-32 có đăng mục « Kim thượng nào có muốn thế dân! » nói về sự trốn thiết nghĩnh tiếp. Sự ấy ngày tháng trước quan Huyện sở tại (Nghĩa hành) đến đòn tôi có biết rằng. Gần đây Hương thượng ngụ già nam trấn, e khi nghỉ có đến huyện, bảo tôi phải nói với chánh phó tổng và tổng đoàn nhóm các viên hào liệu định hai bên đường quan chỗ nào nên đặt hương án bái hạ, nhưng liệu cho tầng ước không nên phiền phí nhiều dân.... Tôi và các thầy tổng vưng lời quan, mời các xã nhóm lại trù liệu nếu các xã bình tĩnh thì phải làm giấy trình lên quan huyện biết. Khi ấy các làng trù nghĩ: Từ làng Đại an địa dầu qua làng Tân bình, làng Phú viên cho tới làng Tịnh phú, theo dọc đường quan xin thiết bốn cái hương án để cung nghinh, còn mấy làng xã cận bốn làng ấy thì giúp sức. (Đại loại như làng Đại an thì có làng Phú định, Xuân an, An định, và Phước hậu thiết một hương án; làng Tân bình thì có An sơn, An hòa thiết một hương án; làng Phú vinh tại có Xuân vinh tân, Long hàng và Kim thành thiết chung một án; Tịnh phú thì có Lâm sơn, Bình thành trại, Bình thành vạn thiết chung một án để tiện cho thân hào bái hạ). Trong các làng hào lý cũng đồng tình làm tờ đồng ưng trình lên quan huyện rồi. Còn sự may cờ long tinh và cờ ba sắc thì có quan trên sức cho các xã may sẵm, có minh văn bên tổng lý bọ thừa hành. Chớ như nói tôi sức phải mua vải sơn đâm vàng, chiếu kẻ tai bèo kết vàng reo ở giữa, và phải làm một cái nhà thiết hương án 100 tranh, nhưng lời đó tôi không nói đến....

Nguyễn-văn-Trinh

(Sau này ngoài để xin miễn dâng).

L. T. S. — Lời ông bang biện bạch trên có vẻ chân thiết; chỉ trừ sự may cờ mua vải... không phải lệnh ông, còn bao nhiêu đều nhận rằng thừa lệnh mà trù định.

Về cuộc tuần da này, muốn khỏi phiền dân, dụng có quan địa phương thế lời «giản tiện» của Vua mà làm theo cách chân phác là hơn, bằng như có lệnh sức làm thì có lẽ dân nào hay là làng nào dám trái lệnh mà nói có đồng ưng cùng không đồng ưng? Vì có không ưng cũng không được kia!

Lý trưởng bị đòn oan!

Ngày 2 Novembre, ở làng Đồng an, tổng châu, phủ Sơn tịnh, có một người trạc trên 40 tuổi, bị một người tây và 2 người linh tập cầm gậy đánh bất cố. Nguyên do là vì làng Chu me phủ Bình sơn mất mấy gánh củi, người làng ấy chạy vịnh sao với quan đồn (đóng tại làng Chu me) nói dân làng Đồng an trộm củi.... Quan đồn liền sai người qua bắt lý trưởng Đồng an. Tên lý nầy chưa kịp đi (vì ở khác hạt), quan đồn liền dẫn hai người linh tập qua làng Đồng an, tới bắt lý trưởng đánh.

Lý trưởng bị một trận đòn như tử chớ chưa biết là dân làng Đồng-an có ăn trộm hay không.

Khách rõ việc

BÌNH ĐỊNH

Cuộc hát giúp nạn dân ở huyện Phù cát

Đêm 15, 16, 17 tháng mười Annam các thân sắc tại huyện Phù cát có tổ chức cuộc hát cứu tế. Kết quả như sau nầy:

Tiền bán hoa và tiền bán giấy được 197$00. Phí tổn tất cả là 55$00, còn lại 142$00.

Số tiền 142$00 đã gởi tại chánh hội Quinhon để giúp dân bị nạn.

L. C.

CÁCH ĐIỀU-TRỊ THEO PHƯƠNG NỘI-ÂM đã chữa

BỆNH GIANG-MAI

bằng thuốc bánh

SIGMARGYL

Thuốc SIGMARGYL trước có hiệu nghiệm đã thí nghiệm về bệnh Giang-Mai, thuốc SIGMARGYL này chữa ngay ở mũi và ở các nơi bệnh chứng tiền-Chương, cả các thời-kỳ của bệnh Giang-Mai. Không quản ngại gì, không tốn-hại gì đến tỉ vị, thuốc này là một thứ thuốc trước hay, có cần tay thầy thuốc chuyên-môn chứng-thực về lại có công-hiệu:

THAY ĐƯỢC THUỐC TIÊM

Chế ra bởi

LABORATOIRE CHIMIOTHÉRAPIQUE số 3, Place de Thiais-Fresnes PARIS

Thuốc SIGMARGYL bán tại các hàng bào chế tây ở thuộc địa.

A Hué : Pharmacie Thuriet

DJIRING (Binh)

Bản báo có tiếp được bài lai cảo của anh em dân kiếp ở Djiring, kể chuyện thống khổ đáng như dưới nầy:

Nỗi khổ của dân nghèo

Anh em chúng tôi là phu kiếp sở lục lộ Haut-Donnai làm trên con đường thuộc địa 20, từ cây số 97 đến 117 địa phận Trung kỳ, có nỗi khổ thống mong quan trên thấu:

Chúng tôi vì sanh kế mới dấn thân vào chốn núi rừng, dầm mưa dải nắng, lấy mồ hôi đổi bát gạo, lương tiền chưa đủ no ấm (lương mỗi ngày 5 cắc); buổng hò mỗi tháng chỉ có 26 ngày tiền mà lại bị thầy xếp Sang (chef d'équipe) đục dầu khoét đuôi, đau đớn cho chúng tôi biết ngần nào! Thầy lại buôn bán cắt bọng buộc anh em chúng tôi phải ăn đồ của thầy, nếu ai trái lệnh đi mua ở tiệm khác thì thầy đuổi không cho làm.

Gạo Mọi người ta bán mỗi thùng 1$40, thầy bán 2$60. Thịt heo một cân 0$35, thầy bán 0$70, nước mắm mỗi lít 0$25 thầy bán 0$35, gà mỗi con từ 0$30 đến 0$40, thầy bán 0$70. Đó là chưa kể thuốc phiện mỗi điếu nhỏ bằng hột tiêu, mà giá 0$20. Trong bọn chúng tôi nếu ai trái cái sự muốn của thầy thì bị cúp lương, mà phải cúp lí dầu: 10 ngày, 8 ngày! Tiền cúp đó lại vô bao thầy vì bao giờ trong phơi (feuille) thầy cũng chấn đủ cả.

Mong quan trên soi thấu cho.

Bọn dân kiếp

PRÉPARATION

aux

EXAMENS et CONCOURS

COURS de PERFECTIONNEMENT

aux élèves qui désirent continuer leurs études

par

PROFESSEUR LICENCIÉ

S'adresser

9, RUE du NAM-GIAO

de 10 heures à 11 heures

Việc tỉ ê giới

(Tiếp theo trang nhất)

Năm người cọng sản bị án

Sa-lê, 6 décembre. — Vì tội ăn cắp tài liệu có quan hệ đến quốc phòng, nên có 5 người cọng sản bị kết án từ 13 tháng đến 3 năm tù. Trong số nầy có một người tên là « Fantomas » và một người viết ở báo Nhân-đạo (Humanité).

ĐỨC

Nội các Đức đã thành lập

Bá-linh, 3 décembre. — Đại tướng Schleicher đã lập nội các Đức. Theo tin các phái có quyền thì nội các Schleicher sẽ có thế lực hơn Bismarck.

Theo một lời tuyên bố vừa rồi thì thị các mới sẽ hết sức chăm về mặt xã hội và kinh tế, và sẽ không quản vấn đề binh bị của nước Đức.

Trong các chính giới người ta coi Nội các Schleicher cũng như một cái thang để dự bị sắp đặt một nội các trung ương.

Berlin, 4 décembre. — Hôm qua chủ tịch Hindemburg đã cử xong các tay trong hội nội các mới:

Chưởng ấn kim binh vụ:	Von Schleicher
Ngoại giao	Von Neurath
Lại bộ	bác sĩ Bracht
Hộ bộ	Schewerin von Krosick
Lao động	Syrup
Hình bộ	Goestaer
Thất nghiệp bộ	Gereke
Kinh tế	Warmbold (cũ)
Sinh thực	Von Brana (cũ)

Trước khi Nghị-viện họp, nội các không tuyên bố chương trình gì cả. Chỉnh đến lúc họp Nghị viện mới đọc tờ tuyên ngôn của chánh phủ.

Sách thuốc

Dịch ra quốc ngữ, trên đặt thành ca, kể ra các bệnh, dưới kê đơn thuốc, vừa chữ quốc ngữ, lại vừa chữ nho, bệnh nào thuốc ấy, thật rất tinh tường, có 372 cái đơn thuốc chén chữa đủ hết các chứng bệnh người lớn trẻ con, dùng rất công hiệu. Ai có sách này cũng như có thầy lang đại danh sư ở trong nhà vậy. Khi nào có bệnh thì tự xem sách kê đơn lấy thuốc mà dùng thật rất tiện lợi. Ai biết quốc ngữ là kê đơn được. Giá một quyển 1$00.

Nguyên sử tòa thượng hạng thông phán

TRẦN-ĐỨC-CANH

57 — phố Đình-Tân — 57

TONKIN NAM-ĐỊNH

Trung-Nhật xung-đột

Nhật được Tàu thua là bởi tại sao? thua là tại quân Tàu nhiều người nghiện thuốc phiện, trong người không được mạnh khỏe, nên không địch nổi quân Nhật. Nay chính phủ Tàu có nhờ bản hiệu chế cho một thứ thuốc cai nha-phiến thật hay để quân lính dùng cho khỏi nghiện, nên bản hiệu gia công nghiên-cứu những sách Đông Tây y học, xét bệnh lập phương chế ra một thứ thuốc cai nha-phiến, đặt tên là « VĂN-MINH GIỚI-YÊN HOÀN », uống vào rất mạnh khỏe mà không sinh bệnh, nặng độ hai tuần, nhẹ thời tuần lễ là hết bệnh nghiện, nếu không bổ được thời trả lại tiền khi mua phải nói rõ ăn nhiều hay ít, có tật bệnh chi không, người khỏe hay yếu, để tôi chế thuốc cho hợp với bệnh gởi đã bổ xong, còn ngài nào trong người không có bệnh chi, duy có bệnh nghiện, thời mua thuốc đã chế sẵn ở bản hiệu hoặc ở các nơi đại lý của bản hiệu cũng vậy. Thuốc « VĂN-MINH GIỚI-YÊN HOÀN », hạng nhất 5$00, nhì 3$00, ba 2$00, hạng tư 1$00 một chai, ngài nào muốn cho người thêm sức khỏe trong khi bỏ hút nên dùng thêm thuốc bổ 2$00 một hộp.

Có bán thuốc tim-la 1$00, thuốc lậu 1$00, chiết nọc 1$50, hay nhất thế-giới, và các thuốc đàn ông, đàn bà, con nít. Khi các ngài cần thuốc chỉ xin gởi thơ kể bệnh cho mình bạch.

Để bì cho chủ-nhân:

M. Trần-đắc-Sử

N. 38 rue des Pipes HANOI

VIỆC NÊN LÀM

Ai là nhà buôn Việt-Nam, nên mua sỉ hay là làm Đại-lý bán các thứ thuốc nam của nhà thuốc **NAM-THIÊN-ĐƯỜNG** Nam-định là nhà thuốc chuyên khảo cứu các môn thuốc nam đã hết các thứ thuốc và các thứ dầu, đã nổi tiếng khắp cõi Đông-pháp.

Thể lệ rất hay,

Hoa hồng rất hậu,

Ngài nào sẵn lòng chiếu cố đến thuốc Nội-hóa để chấn hưng cho nghề thuốc nam thì cứ gởi thơ cho nhà thuốc **NAM-THIÊN-ĐƯỜNG** 137, rue Maréchal-Foch Nam-Định mà lấy chương trình và Catalogue.

NGỦ-TINH

Nhân-Tạo-Huyết

của lương-y YECSIOUNINE

Chuyên-trị:

TINH-THẦN LAO-TỔN

KHÍ-HUYẾT GIẢM-SUY

Có tính chất đặc biệt là sát được trùng độc ẩn núp trong máu, nhất là trùng lậu, giang mai nhập cốt. Và trẻ con sài ghẻ.

Thuốc này đã được nổi tiếng là một món thuốc Bổ-Huyết Sát-Trùng rất hay. Và đã phân chất tại phòng Thí-nghiệm Đông-dương tại HANOI ngày 15 AVRIL 1932.

Mua thuốc xin hỏi tại TỔNG-ĐẠI-THỤ của nhà thuốc NĂM-SAO:

SINH-HUY

44 — *Maréchal Foch* — 44

VINH

Là nhà bán thuốc SỐT RÉT, NGÃ NƯỚC, nhãn « NĂM SAO » rất thần hiệu, Mỗi gói 0$15

BẢO-NINH

Bệnh quỷ đã có thuốc tiên!!

Nếu ai mắc LẬU, hay TIM-LA, sự LẬU nhập CỐT nghĩa là khắt rồi sẽ trong người nhọc mệt thêm nặng nguy thì nặng có mủ, hay trong thịt nó buồn như kiến, hay nẻo đái nhiều một đái, hoặc đi có mủ là vì vi-trùng GON OCOQUE nó ẩn vào trong xương, trong màng, nó trở giở thì nhức vậy, bệnh này rất nguy hiểm và chuyển nhiễm, nếu để cho lâu BÀ thì người ấy mang bệnh đau GIÁ-CON (diarrhée), khi đau huyết bạch, bằng huyết v. v, thì sinh đẻ rất khó, nếu đẻ con thì hay bằng mắt, cho TIM-LA nhập CỐT, người khỏi như trong màu trong xương còn vi-trùng SPIROCHETE DE SCHAUDINN cho nên trở giở hay nổi, đau đớn, đau mình, đau cổ đầu nhức, chân tay mỏi mệt, nếu cứ nọc này nó chuyển-chiếm rồi là nguy hiểm, vì thế cho nên là nhiều người đã rồi, đã ra hồi ra họa, để con thành cái nợ, muốn cái hòa, là ở đã quấy ngộ, vì cái nọc này nó chuyển-chiếm nung tự lúc thay thuốc, nếu mắc bệnh không tìm được thuốc thần hiệu nầy thì cái nọc ấy nó chuyển chiếm nung mấy tháng đến năm, năm sau mang đến mang vào v. v. vì thế nhiều người thế không có bệnh gì mà mắc phải bệnh nan nhân thì trong có vi-trùng TIM-LA, cần như bệnh MỞ LOÉN (Chancre-mou), bệnh này nó cũng có vi trùng HAGELLE DE DUCREY, cũng vi-trùng này nó cũng ẩn vào trong xương, trong màng, nó cũng nguy hiểm như TIM-LA, bệnh này cũng có nhiều người thiệt hại đến thân thể, vậy cho người mắc phải con bệnh này đã nặng, nay bệnh nhẹ GÚT mấy năm, hay mới mắc phải, thì lập tức dùng ngay thuốc HIỆU HOÀNG-VĂN-LỢI, số nhà 87 phố Hàng-Bè Hanoi (Tonkin), thế nào cũng phải mau khỏi, về rốt hết nọc, người có bệnh nặng thuốc vẫn đi lại làm ăn như thường, khỏi kiêng gió không hiết, thực thế vậy, nếu lâu BÀ có thai nặng cũng được không hại gì cả, thuốc LẬU, 1$00, TIM-LA 2$00, thuốc CHANCRE-MOU cả nặng và hết 2$00, ĐẠI-LÝ LÊ-NAM-HƯNG Commerçant Rue duplix-long PHAN-THIẾT, PHUBA 87 Rue des Médicaments (Phố Hàng-Bè) à HANOI HỮU-VĂN-CHIỀU chez Vinh xuân Hiệu commerçant cần Tây à QUẢNG-NGÃI, Lau-thanh-Tay Hàng-phố Công-Sự à Langxuyên, Annam dược-phòng, chú-nhân Lê-ngọc-Thanh, route Camau à Bến-tiền à Camau, những nơi muốn mua thì gởi cho một ít tiền trước cho nhà hiệu gởi nhận hoá giao ngân (nếu ai càng muốn làm đại-lý xin viết thơ về bản-hiệu)

NHÀ MÁY DỆT AN-THÀNH

« Nhà máy dệt An Phú—Quy AN-THÀNH năm may mới chế ra các kiểu lịch sự (đẹp) rất khéo.

Giám mong Đồng-bào sử vì công nghệ nước nhà mà chiếu hướng cho, thời bản hiệu rất lấy làm cảm ơn vô cùng.

An-Thành

COULEURS:

Tùy ý các ngài lựa chọn Couleurs: Rouge, Beige, Grise, Marron, Chocolat, Grise Claire, Người nhớn và em nhỏ cũng cùng một couleur ấy cả.

Cỡ áo và quần cho em nhỏ				
4	tuổi	2p.00	1	bộ
6	—	2.20	1	bộ
8	—	2.40	1	bộ

Kiểu áo này	
Không có hoa	2.p00
Có hoa	2.20
Có hoa to	2.40

Các ngài mua buôn (sỉ) sẽ giá riêng rất hạ

Và riêng bản hiệu thì đẹp nhất là nhì Bruxe và Rodye

An-Thành 87 phố hàng Đào Hanoi

Có CATALOGUE biếu các ngài ở xa

Magasin de Soleries

TÂN-LỢI

138-140, Boulevard Tổng đốc-Phương — Cholon

Bổn hiệu bán sỉ và bán lẻ đủ các thứ hàng Tàu, hàng Thượng-hải, như là lãnh, xuyến, trừu, châm-nhung, vấn châu v. v... Hàng thiệt tốt, thiệt bền, bán nhuộm đen mặc đến rách không hề sờ ghẻ trở. Bổn hiệu có các thứ hàng Bombay, hàng Nhựt-bổn v. v..., khăn đội đầu rất đẹp và thêm nhiều kiểu, nhiều màu thiệt đẹp, đã gần thế màu nhuộm của Tây hiệu « Teinture Française » đành tiếng thuở nay ở Nam-kỳ.

Lãnh bán sách mới xuất bản nhiều hiệu « Pagode Chinoise » Annam Pay de Cochinchine » (Đủ ngạo Hán-Việt tự-mẫu) viết toàn Pháp-văn của M. LÊ văn-Lân, bán lâm học sĩ, thường thọ ngũ đẳng Bắc đẩu bội tinh, sách có 28 cái hình chụp (photogravures)

Sách mắc đọc, giá 1$00, gởi theo sách tính bán giao ngân 1$20.

Mấy nhà bán sách cần tây và ta tại Saigon có bán.

Hành hộp bisquits « Kim-Thới » của bổn hiệu chế tạo chẳng khác nào bisquits salangane chuẩn của Tây, được nhiều người khen ngợi. Bán lẻ mỗi hộp 0$70 tại bổn hiệu (nơi có hát bóng).

Ở Bến tỷ có bán ở hiệu Quảng-ngãi-Thành Rue bán N. 120 Boulevard Baiphong giá mỗi hộp 1 đồng.

Bổn hiệu buôn bán đã mấy chục năm cùng các tỉnh Trung-kỳ và Bắc-kỳ ở xa xin viết thơ về thương nghị.

TÂN-LỢI

138-140, Bd Tổng đốc Phương — CHOLON

SÁCH THUỐC VIỆT-NAM

do nhà nghiên-cứu Khoa thuốc Việt-Nam xuất bản

trong nói rõ phép làm thuốc của ta, chia làm hai phần:

1.) Phần chẩn bệnh, nói về phép xem bệnh, xem mạch, các nguyên cớ bệnh, phép trị các bệnh, có 41 bài mạch.

2.) Phần tính các vị thuốc, có cả thuốc Nam và thuốc Bắc, chia thành chủ bảo, nói rõ tính phẩm hình thực giả, tiết chế, kiêm kỵ, sơ vị, phép bào chế v. v. Cả bộ 12 quyển, giá 3$00, mười gói 30$, cộng 33$.

Đã in xong đã xả rồi. Thơ và mandat gởi cho

NGUYỄN-XUÂN-DƯƠNG

THANH-HÓA — 127, Rue Gare — THANH-HÓA